

СЪЗДАВАНЕ НА БЛАГОПРИЯТНА ЗА ИНОВАЦИИТЕ БИЗНЕС СРЕДА ЗА МСП

I. ВИЗИЯ

Малките и средните предприятия имат структуроопределящо значение за икономиката на страната и са основен двигател за икономическия растеж. Малкият бизнес е изключително чувствителен към промените в икономическата среда и притежава необходимия капацитет за приспособяване към формираните се нови потребности на пазара. Основните предимства на малките и средните предприятия се проявяват по отношение на способността за бързо генериране на нови бизнес идеи и разкриване на работни места, лесно внедряване на нови технологии и иновации, развиване на предприемачески умения и бизнес култура, което в териториален аспект допринася за подобряване на социалното и регионалното развитие, и засилване на конкурентоспособността.

Провежданата държавна политика в областта на МСП е насочена в подкрепа за създаването на благоприятни условия за учредяване на дружества и развиване на търговска дейност, в съответствие с европейската концепция за превръщането на Европа в по-привлекателно място за бизнес. Във фокуса на политиката за МСП са поставени предприемачите и насърчаването на предприемаческите умения, чрез осигуряване на стимулиращи и надеждни условия за развитие на идеите, концепциите и откритията, които са в основата за създаване на иновации. Ролята на МСП и микропредприятията в процеса на иновациите е от изключително важно значение и прилагането на конкретни мерки в подкрепа на дейността им е съобразена с техните специфични изисквания. Силен стимул за повишаване иновационната култура на МСП е дейността на бързорастящите предприятия, при които прогресът е резултат от нов продукт, услуга, енергийна ефективност, по-добър маркетингов подход, по-добра управленска структура или друга иновация. Насърчаването на предприемаческата нагласа и премахването на бариерите пред навлизането на идеите на пазара е свързано с прилагането на нови финансови инструменти за новосъздадените и бързоразвиващите се предприятия, опростяване на програмите за научни изследвания и иновации, създаване на достъпни права върху интелектуалната собственост и стратегическо използване на бюджетите за обществени поръчки. В тази посока, практически приложими методи в подкрепа на МСП са също и осъществяването на посредничество, данъчни облекчения, бързи плащания и улесняване бързото разпространение на средствата за подобряване търговския обмен на МСП, както и намаляване на пречките пред търговията и насърчаване на конкурентоспособността, чрез подобряване на качеството.

II. ЦЕЛИ

Поставянето на цели за формиране на благоприятна среда за правенето на бизнес, насърчаване стартирането на нов бизнес и стимулиране на иновационната активност сред МСП, намира конкретен израз в европейската инициатива „Small Business Act“ (SBA), която е основата на цялата европейска политика по отношение на малките и средните предприятия. SBA обхваща десет ключови принципа и редица конкретни действия, които в България се прилагат чрез Националната стратегия за насърчаване на МСП, 2014-2020. Оценката за изпълнението на заложените в стратегията цели се извършва по методология, разработена от ЕК, по която се проследява напредъка на всяка една държава-членка по 10-те приоритета, а постигнатите резултатите се представят в годишен доклад от Комисията.

Насърчаването на иновационната активност на българските малки и средни предприятия за повишаване конкурентоспособността на местния бизнес, преодоляване на икономическата изостаналост спрямо развитите европейски страни и създаването на предпоставки за преминаване към икономика на знанието е предмет на наблюдение и оценка по осмия приоритет на SBA - „Умения и иновации“:

УМЕНИЯ И ИНОВАЦИИ – да се насърчава усъвършенстването на уменията в МСП, както и всички форми на иновация като се стимулира инвестиционната активност в изследователската дейност от страна на МСП и тяхното участие в програми за подпомагане на изследователската и развойна дейност, трансграничната изследователска дейност, създаването на клъстери, както и активното управление на интелектуалната собственост.

В приоритетната област „Умения и иновации”, в сравнение с останалите държави-членки на ЕС, през 2012 г. България заема 27-мо място според методологията на Европейската комисия. Най-слабото представяне (27-мо място) е при показателите „Дял на МСП (без микропредприятия), продаващи онлайн“, „Дял на МСП (без микропредприятия), купуващи онлайн“ и „Участие на заетите (в микропредприятия) в курсове и обучения“ като отчетените резултати по първия показател са 3.0%, (при 13.0% средно ниво за ЕС), по втория – 4.0%, (при 28.0% средно ниво за ЕС), а по третия показател – 2.5%, (при средно ниво на ЕС от 10.5%). По отношение на основната част от включените в областта на иновациите показатели, България се позиционира в рамките от 22-ро до 26-то място. Относително по-добро представяне се наблюдава само при показателя „Дял на продажбите на нови за фирмата продукти или нови за пазара продукти или услуги“ - 13-то място, с резултат от 14.2%, при 13.3% средно за ЕС.

ПОСТАВЕНИ ЦЕЛИ ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕ ДО 2020 Г.:

Стратегическа цел: *България е държава, в която МСП инвестират в НИРД, създават самостоятелно или в сътрудничество и пласират на пазара нови или подобрени продукти и услуги, въвеждат нови или подобрени организационни или маркетингови процеси. Обучението и цялостната подготовка на кадри е национална и фирмена политика и предприятията не изпитват затруднения да наемат обучен работник или усъвършенстват сами работник или служител с нужните умения.*

Оперативни цели:

Критерий	Цел	Промяна
8.1. Дял на МСП с вътрешни иновации	> 30.00%	Още 45 000 МСП
8.2. Дял на иновативни МСП, които си сътрудничат с други предприятия и организации	> 11.00%	Още 26 000 МСП
8.3. Дял на МСП, въвели иновативни продукти или процеси	> 34.00%	Още 46 000 МСП
8.4. Дял на МСП, въвели организационна/ маркетингова иновация	> 39.00%	Още 76 000 МСП
8.5. Дял на продажбите на нови за фирмата продукти или нови за пазара продукти или услуги	>= 14.00%	Увеличение/запазва не на резултата
8.6. Брой МСП, участвали в НИРД, финансирани от ЕС	> 23 МСП	Още 53 МСП
8.7. Дял на МСП (без микропредприятия), продаващи онлайн	> 13.00%	Още 2400 малки и средни фирми
8.8. Дял на МСП (без микропредприятия), купуващи онлайн	> 28.00%	Още 6700 малки и средни фирми
8.9. Дял на МСП, в които се извършва обучение	> 58.00%	Още 102 000 МСП
8.10. Участие на заетите (в микропредприятия) в курсове и обучения	> 10.00%	Още 26 000 микропредприятия

III. НАСОКИ ЗА ДЕЙСТВИЕ

В отговор на появилите се новите предизвикателства пред малкия и средния бизнес, произтичащи от финансовата и икономическа криза, и в съответствие със стратегията „Европа 2020“, на европейско ниво се акцентира върху някои основни насоки по изпълнението на инициативата SBA, включващи:

- разумното регулиране да стане реалност за европейските МСП;
- да се обърне особено внимание на финансовите нужди на МСП;
- да се възприеме широк подход за увеличаване на достъпа на МСП до пазара;
- да се помогне на МСП да допринесат за икономика с ефективно използване на ресурсите и да се насърчават предприемачеството, създаването на работни места и приобщаващ растеж.

Прилагането на препоръките на Европейската комисия на национално ниво намира отражение в десетте основни принципа на Националната стратегия за насърчаване на МСП и следва да допринесе за формирането на благоприятна нормативна, финансова и административна среда за българските МСП.

Въз основа на отчетените резултати по оперативните цели, по отношение на **приоритетна област “Умения и иновации”** е необходимо да се предприемат действия в посока към:

- Увеличаване дела на МСП, които търгуват онлайн.
- Стимулиране МСП да извършват обучение на персонала.
- Стимулиране на МСП да въвеждат организационни и маркетингови иновации.
- Стимулиране на МСП да установяват коопериране помежду си или с научни институти, с цел създаване и внедряване на иновации.